

**PRÍHOVOR PREZIDENTA SR
na spomienkových oslavách pri príležitosti 82.
výročia oslobodenia Kalinova**

Kalinov, 26. 9. 2026

Vážený pán predsedu Národnej rady Slovenskej republiky,

vzácní hostia,

ďakujem vám za pozvanie na spomienkové oslavy, ktorými si pripomíname 82. výročie od oslobodenia Kalinova. A ďakujem vám aj za možnosť byť tu s vami v takýto významný a pre našu krajinu sviatočný deň. Vaša obec sa dočkala slobody ako prvá na Slovensku.

Bolo to víťazstvo, ktoré sa rodilo obzvlášť bolestne a ťažko, a stálo nesmierne veľa ľudských životov aj veľa krvi, ktorou je dodnes nasiaknutá zem v okolitých vrchoch. Dnešok je tak pre nás príležitosťou vyjadriť vďaku hrdinom, ktorí toto víťazstvo pre nás vybojovali. Uctiť si pamiatku tých, ktorí za našu slobodu a za mier položili svoje životy.

Podakovať sa všetkým, ktorí sa postavili so zbraňou v ruke na odpor zoči-voči fašistickým okupantom. A tiež podakovať sa statočným ľuďom, ktorí pomáhali bez ohľadu na to, aké im hrozilo nebezpečenstvo. Ťažké boje zúrili v okolí už od 8. septembra, kedy sa začala Karpatsko-duklianska operácia. Trvalo mesiac, kým sa osloboditeľom podarilo preniknúť cez Dukliansky priesmyk. Zahynulo tu viac než 13-tisíc sovietskych vojakov a 1.600 príslušníkov 1. československého armádneho zboru. To všetko sú však iba čísla, akokoľvek sú hrozivé. No za každým číslom sa skrýva jeden zmarený ľudský osud.

Život, ktorý vyhasol náhle a nečakane na bojisku. Človek, ktorý nemal šancu vrátiť sa k svojej rodine, vychovávať svoje deti, vykonávať svoju prácu alebo svoje remeslo – robiť všetko to, čo dnes považujeme za samozrejmú. Kalinov sa dočkal slobody už 21. septembra 1944.

Spolu s bolesťou a vojnovým utrpením tak vstúpila na Slovensko aj nádej. Do definitívnej porážky fašistického monštra však ostávalo ešte takmer osem mesiacov. Týchto osem mesiacov bolo vyplnených ťažkými bojmi, a tiež krutými zverstvami, ktoré nacisti páchali ako odplatu na civilnom obyvateľstve. Ich teror poznamenal viac než sto slovenských obcí. Aj taká bola cena víťazstva nad fašizmom. Dve svetové vojny v minulom storočí zanechali na slovenskej zemi a v slovenskom národe hlboké jazvy – pretože aj prvá svetová vojna sa kruto zapísala aj do dejín Kalinova a na miestnom cintoríne leží vyše 250 obetí ťažkých bojov, ktoré tu prebiehali.

Skôr než sa tieto rany stihli zaceliť, prinútila nás realita s trpkosťou konštatovať, že sa vojnové hrôzy a krutosti dejú aj dnes. Dokonca v susednej krajine, neďaleko miesta, na ktorom sa teraz spolu stretávame. Žiaľ, 21. storočie opäť prináša zmarené ľudské osudy aj životy. Aj na zasadnutí Valného zhromaždenia OSN, z ktorého som nedávno pricestoval, som hovoril o nebezpečenstve konfliktov, ktoré sa rozmohli najviac od 2. svetovej vojny. Zbrane rinčia u našich susedov, aj v iných končinách sveta.

Oslabuje sa autorita a rešpekt medzinárodných inštitúcií a posilňuje sa presvedčenie, že sa problémy dajú riešiť silou, zmenou hraníc, porušovaním suverenity, či ignorovaním medzinárodných pravidiel. Preto dnes na našich pleciach leží zodpovednosť, aby sme udržali pri živote diplomaciu ako nástroj na urovnanie sporov. Aby sme urobili maximum pre obnovenie mieru. Je to naša povinnosť voči našim dejinám i voči hrdinom, pred ktorými sa dnes na tomto mieste skláňame. Je to naša povinnosť aj voči ďalším generáciám.

Zároveň nech je Kalinov živým príkladom a svedectvom, že i v najťažších okamihoch – a možno práve v tých najťažších – prichádza aj nádej. Teší ma, keď vidím, že sa stretávame v hojnom počte. Že ľudia majú záujem o slovenskú históriu, že cítia hrdosť, aj lásku k svojej vlasti. Prajem vám, Kalinovčania a Kalinovčanky, nech sa vám darí a rovnako i vašej krásnej obci nech sa darí uprostred malebnej prírody. Želám vám krásny sviatočný deň. Česť a sláva všetkým, ktorí bojovali za našu slobodu.

Ďakujem.